

Felfedező 2.0

Budapest Art Mentor program – a második évfolyam kiállítása

JANKÓ JUDIT

Ybl Budai Kreatív Ház, 2019. VIII. 29. – IX. 29.

A Budapest Art Mentor programba nyilvános pályázat útján lehet bekerülni. Szakdiplomával rendelkező képzőművészek jelentkezhetnek, akik nem töltötték be a 40. életévüket. Kétlépcsős felvételi során szakemberek nézték meg a portfóliójukat, hogy meggyőződjenek tehetségükről, ezután egy beszélgetés keretében a tudatosságukat és elkötelezettségüket vizsgálták. A programot kiállítás zárta az Ybl Budai Kreatív Házban.

A mentorprogram két féléve alatt a mentoráltak betekintést kapnak az összes olyan területre, melynek ismerete elengedhetetlen napjainkban egy művészkariert felépítéséhez, megismerik milyen lehetőségek állhatnak előttük, és személyiségükből adódóan melyik a számukra megfelelő azok közül. A pénzügyi és jogi alapismeretek mellett betekintést nyernek a magyar és a nemzetközi szcéna viszonyrendszerébe. Útmutatást és javaslatokat kapnak, hogyan prezentálják magukat a célközönségüknek a mindennapi életben vagy akár az online világban, hol találhatóak a nekik szóló pályázatok, és hogyan állítsák össze azokra anyagukat. Kapcsolatépítésre is lehetőségük nyílik gyűjtőkkel, galériavezetőkkel és intézményi kurátorokkal egyaránt. A program létrehozója Bérczi Linda művészeti manager, a L Art Management vezetője, akinek nevéhez a Nyitott Műterem Délutánja és a Budapest Art Week programok is kapcsolódnak. Meggyőződése szerint ma már elengedhetetlen a saját képzőművészeti brand felépítése, mert sem a diploma, sem a tehetség nem elegendő ahhoz, hogy valaki automatikusan kitűnjön a tömegből, nagyon tudatosan kell felépíteni egy életpályát, és ehhez a művészek tanulmányaik során nem sok segítséget kapnak. Ráadásul mindez a gyűjtők biztonságát is szolgálja, a befektetési célú

műtárgyvásárlásoknál elengedhetetlen, hogy egy életmű fel legyen építve, gyűjtők nélkül viszont nem kerül be senki a körforgásba.

A zárókiállítás, amelynek az Ybl Budai Kreatív Ház adott otthont, lehetőség a bemutatkozásra és a tanultak alkalmazására. Bérczi Linda szerint egy iskolai tanév alatt nem lehet teljes szemléletváltást elérni, az eredmény két-három vagy akár öt év múlva fog látszódni. A képzőművészek között ritka, aki tudja magát promotálni, még ritkább, aki szeretné is ezt a tevékenységet. „Úgy látom – fogalmaz Bérczi Linda –, hogy amolyan aha-élményeket éltek át a résztvevők, és évek múlva áll majd össze, hogy miről beszéltünk. Ugyanakkor fontos, hogy a mentorprogram résztvevői közösséggé váljanak, iskolai osztály lesz belőlük, tagjai hatnak egymásra, támogatják egymást. A most végzett második évfolyam magasabb átlagéletkorú az előzőnél, jóval több befutottnak számító, kész művészt vettünk fel. Az egyetemről épp kikerült friss diplomások mellett ott vannak a 10 éve végzettek, mint Majoros Áron, Németh Marcell vagy Horváth Ágnes, de nemcsak korosztályban, hanem műfajban is nagyon vegyes a mezőny, van köztük festő, szobrász, üvegművész, fotós. Emiatt sem volt könnyű dolga a kurátornak”

fotó: Egessy Orsolya

ÁBEL TAMÁS: *Infinite Love*, 2019, homokfúvott, festett tükrök, egyenként 7×7×1,5 cm

Fotó: Egressy Orsolya

Fotó: Egressy Orsolya

BÉRCZI LINDA és TÓTH PÁL SÁNDOR

Az idei kurátor, Tóth Pál Sándor a kezdetektől együttműködik a mentor-programmal, ami szerencsés körülmény, mert jól ismeri a művészeket és az utat, amit bejártak. Sokféle művészt kellett összefésülnie egy kihívásokat jelentő többszintes térben úgy, hogy sokáig csak az új munkák terveit ismerhette. Sokat beszélgetett a művészekkel, majd párokat alkotott belőlük gondolkodás-módjuk, illetve az elkészült tárgyaik alapján. A felső térben – a gyönyörű dunai panoráma miatt – a levegővel és a vízzel kapcsolatba hozható tárgyakat helyezte el, Horváth Ágnes, Ábel Tamás, Pál Katja, Mézes Tünde, Németh Marcell, Gombos Andrea, Mikola Tamás munkáit. Lent pedig a föld, az anyag és a matéria domborodott ki, itt Diósi Máté halállal foglalkozó fotósorozata, Balázs Nikolett konstrukciói, Fülöp Gergő szénára felépített installációja, Klájó Adrián sárga oszlopai (felnagyított és megégetett óriási gyufái) és megfonnyadt birsei, középen Majoros Áron szobrai láthatók. Ez utóbbi esetében az anyaghasználat szintén hangsúlyos, ugyanakkor ezzel a gesztussal az anyagi, földi világ központjába az ember helyeződött. Tóth Pál Sándor kiemelte, hogy szájhagyomány útján terjed a mentorprogram híre, egyre többen értesülnek róla, az idei harmadik évfolyam jelentkezői közül számosan említették, hogy szakmabeli barátjuk javaslatára adták be jelentkezésüket.

A kiállításon látható művészek érdeklődési körét mind műfaji, mind témabeli heterogenitás jellemzi: Ábel Tamás az üveg, Majoros Áron pedig a szobrászat médiumán át vizsgálja a transzparencia, a fény és a színek aspektusait, az általuk közölt gondolatiság lehetőségeit. Balázs Nikolett és Klájó Adrián közvetlen környezetük anyagainak felhasználásával a peremlétről és az általa kapott vizuális örökségről mesélnek. Mézes Tünde is

meglévő tárgyakkal dolgozik: a kisajátítás és reprodukálás jelensége foglalkoztatja, amely által a tárgyak múltja és egyben új kontextusa egyszerre jelenik meg a térben. Diósi Máté digitális és analóg fotográfiái aktuális, lokális és globális jelenségekre reflektálnak, míg Fülöp Gergő monumentális képein és installációin a jelen bizonyosságainak megingatására törekszik, párhuzamos valóságok feszülnek egymásnak rajtuk. Gombos Andrea különböző technikákkal és anyagokkal kísérletezik, amelyekkel az individuum létét, annak szerepét értelmezi. Horváth Ágnes saját generációjának a social mediáról alkotott tapasztalatait, a magánéletre és nyilvánosságra gyakorolt hatásait sűríti különböző ellentétpárokba. Mikola Tamás munkásságában központi szerepet játszanak a maszkok mint felvett társadalmi szerepek megtestesítői – a figurák a társas interakció és az egőtől való megszabadulás lehetőségeit kutatják. Németh Marcell két és három dimenzió között egyensúlyozó fémelemezein ember alkotta tájak, autópályák, elektromos vezetékek, boltozatok bukkannak fel. Pál Katja festményein magát a médiumot és annak a nézővel való kapcsolatát vizsgálja.

Négy héten keresztül maguk a művészek tartottak tárlatvezetéseket, ezek közül a szobrászok vezetésén jártam, mert különösen izgalmasnak találok, hogy ők hogyan szólítják meg a közönséget.

Fotó: Egressy Orsolya

MAJOROS ÁRON: *Hatás*, 2019, kompozit, acél, 180×40×30 cm

foto: Egressy Orsolya

GOMBOS ANDREA: *Együtt a toitoiban*, 2016, festett kerámia, 49x45x29 cm

Majoros Áron 2008-ban végzett a Magyar Képzőművészeti Egyetem szobrász szakán, mestere Kő Pál volt, a kisképzőben is kőszobrász szakra járt, most mégsem kővel dolgozik. Már vannak galériás tapasztalata is, Faur Zsófi vitte különböző külföldi vásárokra, magányújtémények mellett külföldi közgyűjteményekben is szerepelnek munkái, például a mexikói New Museumban és az isztambuli Elgiz Museumban. Három különböző technikával készült szoborral vesz részt a kiállításon, s már több mint tíz éve kísérletezik azokkal a technikákkal, melyekkel dolgozik. Az emberábrázolás érdekli, de ügyel rá, hogy szobrainak ne legyen karakterük, csak nemük és koruk. „A testet és a testhiányt megformálva, az emberi alak autentikus megjelenítési lehetőségeit kutatva valójában a lelket keresem” – fogalmaz Majoros Áron. Szobrairól azt tartja, hogy azok hidat képeznek a klasszikus plasztikai gondolkodás és a napjainkat megújító, layerekből építkező képi szemlélet között.

Az inoxidlapokból álló *Koncentráció* című szobor is transzparens. Asszociálhatunk róla a fa évgyűrűire vagy a vízcsepp által vetett gyűrűkre. Majoros kedveli, ha a szobor nem zárt tömeget alkot – bár ilyet is csinál –, hanem át tud rajta hatolni a fény. A *Metszet* című szobor, amely egy 150 kilogrammos acéllapból kivágott emberi sziluett, egy művésztelepen készült Komló mellett. A harmadik szobor, a *Hatás* kompozitanyagból készült, üveglapra fektetett élő modell alapján. „Az üveglap olyan láthatatlan gátat jelképezett, ami ott van a maga torzító hatásával mindannyiunk életében, de az ebből való kiemelkedésre koncentráltam, a választott sárga szín, a nap színe is valamiféle feloldás felé visz. Azt akartam, hogy ennek a feszültségnek, ami a szoborban van, legyen feloldása” – mondja szobráról a művész, a mentorprogramról pedig úgy véli, hogy rendszerbe szedte az eddig összeszedett információit a szcénáról. „A szobrászok elvonultan dolgoznak egy műteremben, nem tudtam, hogy a storytelling és a személyesség mennyire elengedhetetlen a műtárgy mellé. Szeretem, ha van visszajelzés” – ad magyarázatot arra, miért jelentkezett a programra tíz évvel a diploma után. „Nehéz, de hasznos volt a feladat, hogy beszéljünk a munkáinkról. Láttam, hogy sok embert megérintett a szobrom, és ez jó érzés volt.”

Németh Marcell 2007-ben végzett az MKE szobrász szakán, utána Derkovits-ösztöndíjas volt, az idei évben pedig a Műcsarnok *Külön ter(m)ek* című kiállításán és Szlovákiában a Jan Koniarek Galériában állított ki, tehát ő sem pályakezdő. Leginkább azok a terek érdeklik, ahol látszik az ember keze nyoma, de ahonnan maga az emberi jelenlét hiányzik. A zsúfolt terek magányára, a tudatalatti érzelmekre fókuszál, bár nagyon szemérmesen. „Amikor írni tanultam, borzasztó erősen rányomtam a ceruzát a papírra, és mindig kiszakadt a

papír, kitört a ceruza hegye, szóval itt kezdődhetett szerintem, hogy minden munkámban benne van a vésett vonal” – mesélte a tárlatvezetésén. „Erős vonalakat húzok, aztán kiradírozom, aztán újat húzok, szóval már a rajzon sok vésett vonal van. Eredetileg agyaggal kezdtem így kísérletezni, a behúzott vonal fekete lett, és annak mentén kettévált az anyag. Ezt akartam aztán átültetni acéllemezeire. A diplomamunkámnál alkalmaztam először, hogy két síkot dolgozok össze, egy vésett lemezt és a hegesztett rátéteket. Mostanában pedig megfestem a felület egy részét.”

A *Felfedezők 2.0* című kiállításon látható munkái olyan terekre utalnak, melyek mellett nap mint nap elmegyünk, nem foglalkozunk velük, de érzékeljük őket, észrevétlenül beleivódnak gondolatainkba. „Azt kutatom, hogy az ember milyen viszonyban van a környezetével. Munkáim nagyrészt valós terekből indulnak ki, de az alkotói folyamatban változásokon mennek át, leszedek róluk dolgokat, elforgatom a térbe azokat, megváltoztatom az eredeti arányokat. A daru ikonikus elem a felfogásomban, ami megmutatja az ember erejét. Az első tárgy, ami megjelenik egy foghíjtelen az építkezésnél, és akkor viszik el, ha befejezték az épületet. A daru szoborszerűsége, monumentalitása és térbelisége ragadott meg. Az erre a tárlatra készült *Újból új* című sorozat témája egy szocreál korszakban épített beton sportlétesítmény felújítása. Azzal a gondolattal játszottam el, mit is nevezhetünk újnak. Az építészet gyakran használ régi formákat, megoldásokat újabb technológia, új anyagok felhasználásával. Új lesz-e a felújított tér? Nagyon érdekel az építészek gondolkodásmódja, igyekszem kitalálni, mi volt az eredeti szándékuk.”

Németh Marcell koracél lemezzel dolgozik, nem ad esélyt arra, hogy az anyag alakítsa a munkákat. „Uralni akarom az anyagot, végigvinni a gondolatokat, melyeket kitaláltam. Mindig izgulok, hogy a fény úgy működik-e a kész munkán, ahogy eredetileg a papírlapon kitaláltam. A művészek mindig azt mondják a munkamódszerűkről, hogy nagyon bonyolult, nos, az enyém tényleg az. Mire eljutok az acéllappal – homokfúvással, csiszolással – odáig, hogy olyan legyen a felület, mint egy üres papírlap, már az hosszú út.”

Fotó: Egressy Orsolya

NÉMETH MARCELL: *Újból új 1-4.*, 2019, véssett, festett koracél lemez, 50×50×4 cm

A mentorprogramról úgy fogalmaz, hogy tizenkét évvel a végzés után is tudtak neki újat mondani. Azért jelentkezett, mert be akart kerülni a vérkeringésbe. „Úgy éreztem, nehezen találok az utat a közönség felé, messze vannak tőlem, és a galériákkal is nehezen tárgyalok. Nekünk másfajta művészi hozzáállást tanítottak. Ma egy művész üzletember is, számlát ad, tárgyal, szerepel a médiában, tud kommunikálni a saját munkájáról.”

Gombos Andrea 2010-ben végzett a Képzőművészeti Egyetemen, szobrász szakon. Tanulmányai alatt sokat utazott Ludwig- és Erasmus-ösztöndíjjal, tanult a stuttgarti képzőművészeti akadémián. 2015–2017 közt Derkovits-ösztöndíjas volt. Egyszerre több projekten dolgozik, szereti, ha munkái hatnak egymásra. Itt most kerámiaszobrokkal van jelen, a sorozatot három éve kezdte el. Kortárs szobrászként foglalkoztatja az a jelenség, hogy az egyre több helyen felbukkanó, üresnek tűnő figurális bronzszobrok a közönség körében valószínűleg azért lettek népszerűek, mert érthetőnek érezték azokat a kortárs művészet „érthetlenségével” szemben. A nagyszülők polcain található

nippek vizuális megjelenésével, negédes témáival vonta párhuzamba ezeket a köztéri szobrokat. Átvéve ezt a vizuális nyelvezetet, témáiban mégis mai témákat feszeget. Mindegyik munka személyes élményből nőtt ki, több közülük például kutyasétáltatás közben érte. „Vidéken nőttem fel, egész gyerekkoromban voltak kutyáim, de amikor felkerültem Budapestre, megfogadtam, itt nem lesz, mert a nagyvárosi környezet nem kutyának való. Ám eltelt néhány év, és úgy éreztem, nem élhetek a nélkül az érzés nélkül, amit a kutyatartás adhat. Az egyik szobor annak a délutánnak az emlékét hordozza, mikor felismertem, hogy milyen ösztönös szükségletei vannak egy kedvtelésből tartott háziállatnak. Az *Együtt a toitoiban* látszólag kutyasétáltató sztori, de valójában társadalom- és korrajz, ahogyan a *Sebi, ne gyere ide, mert itt az én világom van* című szobor is archaikus kérdéseket feszeget az emberi természetéről.

A mentorprogramra baráti ösztökélésre jelentkezett. „Egy barátnőm elvégezte az első évfolyamot, és nemcsak azt láttam, hogy mennyire lelkes, hanem a változást is. Tíz éve végeztem, és csak most kapom meg ezeket a szükséges információkat, melyekről az egyetemen semmit sem

hallottunk, pedig szükséges egy átfogó kép arról, hogyan működik a szcena, miként oszlanak meg a feladatok. Tulajdonképp mostanra látom tisztán, hogy mi a dolgom. Az egyetemről kikerülve csak rőzsaszín álmok vannak a fejünkben, pedig tudni kellene, hogy az elkészült munka csak az első lépés, utána jönnek azok a feladatok, melyek arról szólnak, miként kell kommunikálni, hogyan juthatok el emberekhez, hogy látható legyek. Ez azért is nehéz, mert másképp vagyunk összerakva. Azért lettem szobrász, mert vizuális eszközökkel tudom magam kifejezni, de meg kell tanulnom verbálisan is, még akkor is, ha nem szeretek és nagyon nem is tudok beszélni. A mentorprogram belevisz olyan kényszerhelyzetekbe, ahol muszáj gyakorolnom ezeket.”